

Opgave 5

De koers van doping

In de professionele wielersport zijn er drie grote meerdaagse wedstrijden: de Ronde van Frankrijk (Tour), de Ronde van Italië (Giro) en de Ronde van Spanje (Vuelta). Dankzij de inbreng van grote sponsors en de verkoop van televisierechten is er veel geld te verdienen voor de wielrenners die deelnemen aan deze wedstrijden. Dit brengt wielrenners soms in de verleiding doping te gebruiken. Dopinggebruik in de sport is strafbaar en wordt streng gecontroleerd. Indien een wielrenner wordt betrapt, volgt er meestal een schorsing. Bovendien zijn er gezondheidsrisico's verbonden aan het (langdurig) gebruik van doping.

Stel er zijn twee kanshebbers op de eindzege in de Tour: Bernard Maillot en Adrie den Hollander. Volgens testresultaten zijn beide renners gelijkwaardig in hun normale prestatieniveau. Het verschil in prijzengeld tussen de eerste en de tweede plaats in het eindklassement is groot. Gebruik van doping om net iets beter te presteren dan een ander kan dus veel geld opleveren. De matrix in bron 10 illustreert dat. Deze matrix veronderstelt dat renners geen overleg hebben met elkaar.

Gebruik bron 10.

- 2p **20** Leg uit dat overleg tussen beide renners nodig is om te voorkomen dat beiden kiezen voor doping. Onderbouw de uitleg met getallen uit bron 10.

De publieke opinie keert zich steeds meer tegen doping. Sponsors haken af en de verkoop van televisierechten loopt terug. De professionele wielploegen, de werkgevers van de wielrenners, vrezen voor hoge verzonken kosten. De officiële wielinstanties gaan steeds strenger controleren op dopinggebruik en de kans dat wielrenners na het winnen van een wedstrijd betrapt worden op eventueel dopinggebruik wordt steeds groter. In dat geval moeten zij het prijzengeld teruggeven en worden ze voor een bepaalde periode uitgesloten van deelname aan wedstrijden.

- 2p **21** Beschrijf hoe dopinggebruik in de wielersport kan leiden tot negatieve externe effecten.
- 2p **22** Leg uit dat wielploegen te maken kunnen krijgen met verzonken kosten wanneer renners die bij hen onder contract staan, betrapt worden op dopinggebruik.

Sporteconoom Thomas Velo beweert: "Omdat er nu strenger gecontroleerd wordt, is de kans om betrapt te worden op doping erg groot. Omdat betrapte renners heel lang geen wedstrijden mogen rijden, gaan de kosten toenemen en zullen de opbrengsten dalen doordat sponsors afhaken. Die matrix in bron 10 klopt niet meer: de strategie gaat veranderen."

Gebruik bron 10 en bron 11. In bron 11 staan drie alternatieven voor de matrix van bron 10.

- 3p **23** Kies de alternatieve matrix die past bij de bewering van de sporteconoom. Motiveer de keuze.

Gebruik bron 12 bij de vragen 24 en 25.

- 2p **24** Leg de redenering uit van het antidopingvoorstel van sporteconoom Thomas Velo.
- 2p **25** Zijn volgens econoom Teugels de maatschappelijke kosten van dopingcontroles in de wielersport hoger dan, gelijk aan of lager dan de maatschappelijke opbrengsten ervan? Motiveer het gekozen antwoord.

Opgave 5

bron 10 wel of geen doping en de pay-off van een Tour-deelname

		Adrie den Hollander	
		geen doping	wel doping
<i>Bernard Maillot</i>	geen doping	35 ; 35	15 ; 60
	wel doping	60 ; 15	20 ; 20

Toelichting:

- Elk bedrag is een saldo ($\times \text{€ } 10.000$) van opbrengsten min kosten. Bij de kosten wordt alleen gekeken naar de extra kosten in geval van dopinggebruik.
- Opbrengsten Tourdeelname: prijzengeld, beloning sponsoren, reclame-inkomsten, startgeld.
- Extra kosten dopinggebruik: aanschaf doping, medische begeleiding, toekomstige gezondheidsrisico's, risico op inkomstenverlies bij betrapt worden.
- Cursief weergegeven zijn de bedragen voor Bernard Maillot; vet de bedragen voor Adrie den Hollander.

bron 11 drie alternatieven voor de matrix van bron 10

alternatief 1

		Adrie den Hollander	
		geen doping	wel doping
<i>Bernard Maillot</i>	geen doping	20 ; 20	15 ; 60
	wel doping	60 ; 15	35 ; 35

alternatief 2

		Adrie den Hollander	
		geen doping	wel doping
<i>Bernard Maillot</i>	geen doping	35 ; 35	45 ; 25
	wel doping	25 ; 45	20 ; 20

alternatief 3

		Adrie den Hollander	
		geen doping	wel doping
<i>Bernard Maillot</i>	geen doping	20 ; 20	45 ; 15
	wel doping	15 ; 45	15 ; 15

bron 12 een antidopingvoorstel voor de wielersport en een reactie

Het gebruik van doping in de wielersport is blijkbaar niet uit te bannen. Ondanks het huidige antidopingbeleid met strenge opsporing en straffen blijven professionele wielrenners doping gebruiken om hun prestaties te verbeteren. Bedenk ook dat een professionele wielrenner op zeer jonge leeftijd, meestal rond de 35 jaar, stopt met de wedstrijd sport. Hij moet dus in ongeveer 15 jaar het totale inkomen verdienen om daar vervolgens nog vele jaren van rond te komen.

Volgens de sporteconoom Thomas Velo is het logischer om te kijken naar financiële prikkels die doping een minder aantrekkelijk alternatief maken. Dat moet dan gebeuren door een deel van het salaris en het totale prijzengeld pas als 'pensioen' uit te keren, als de renner kan aantonen dat hij in zijn loopbaan geen doping heeft gebruikt.

Reactie van econoom Teugels:

"Vanuit het standpunt van een individuele renner kan ik me indenken dat het voorstel van Thomas Velo aantrekkelijk is. Maar als ik alle kosten en opbrengsten van de huidige dopingcontroles in de wielersport op een rij zet, kom ik tot een verrassende conclusie: een wielersport met dopingcontroles levert een lagere maatschappelijke welvaart op dan een wielersport zonder dopingcontroles!"

vrij naar: www.mejudice.nl

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.